

عنوان مقاله:

ویژگی های مورفولوژیک، فنولوژیک و پومولوژیک برخی ژنوتیپ های امیدبخش پکان (*Carya illinoensis*) در دزفول

محل انتشار:

فصلنامه نهال و بذر، دوره 38، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

فریدون عجم گرد - مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی صفی آباد، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دزفول، ایران.

مینا غزائیان - مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، گرگان، ایران.

احمد علی شوشی دزفولی - مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی صفی آباد، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دزفول، ایران.

روح اله یآوری نژاد - مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی صفی آباد، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دزفول، ایران.

خلاصه مقاله:

پکان (*Carya illinoensis*) یا گردوی گرمسیری، با ارزش غذایی بالا، از جمله میوه های خشک است که در مناطق نیمه گرمسیری کشور قابل کشت می باشد. با هدف دستیابی به ژنوتیپ های پرمحصول و سازگار پکان، ۵۰ اصله درخت بذری بارده پکان، که ۵۰ سال پیش کشت شده اند، در شرایط آب و هوایی سال های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ دزفول در استان خوزستان مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج نشان داد ژنوتیپ های ۲-۷ و ۲-۸ به ترتیب با ۳/۱۴ و ۲/۴ گرم درشت ترین و ریزترین میوه را داشتند. ژنوتیپ ۱-۲-۲۲۰ بیشترین و ژنوتیپ های ۲-۵ و ۲-۹ به ترتیب کمترین درصد میوه های پوک را داشتند. مغز در ژنوتیپ های ۱-۲ و ۲-۱۰ به سهولت جدا می شد در صورتیکه در ژنوتیپ های ۳-۲ و ۳-۳ جدا شدن مغز بسیار سخت بود. ژنوتیپ های ۱-۲ و ۲-۵ زودرس ترین و ژنوتیپ ۲-۲۳ دیررس ترین بودند. بالاترین شاخص عملکرد را ژنوتیپ های ۱-۱-۲۲۰، ۲-۲۳ و ۲-۹ به ترتیب با ۴۹ و ۳۹ گرم بر سانتی متر مربع سطح مقطع تنه داشتند. نتایج ارزیابی تحمل به تنش گرمای ژنوتیپ های مختلف پکان مورد ارزیابی نشان داد که ۴۰ تا ۷۰ درصد سرشاخه های همه ژنوتیپ ها در تابستان ۱۴۰۰ با ۴۳۰ ساعت دمای بیش از ۴۵ درجه سانتی-گراد دچار خشکیدگی شدند. در صورتی که سرشاخه های ژنوتیپ ۲-۲۳ آسیب ندیدند. همچنین نتایج نشان داد درصد خسارت تنش گرما با شاخص عملکرد میوه ($r^2 = 0.311$) و رنگ مغز ($r^2 = 0.323$) همبستگی مثبت معنی دار داشت. بین ضخامت پوست و سهولت جدا شدن مغز همبستگی مثبت بسیار معنی دار ($r^2 = -0.597$) مشاهده شد. همچنین همبستگی بین میانگین وزن میوه با طول میوه ($r^2 = 0.386$) و عرض میوه ($r^2 = 0.440$) مثبت بسیار معنی دار بود. در تجزیه به عامل ها، طول میوه، ضخامت پوسته، درصد پوکی، وزن میوه، عملکرد و درصد خسارت تنش گرما مجموعاً ۶۷ درصد از کل واریانس را به خود اختصاص دادند. در نهایت ژنوتیپ ۲-۲۳ با عملکرد بالا، مغز با رنگ طلایی روشن و تحمل بسیار بالا در برابر تنش گرما و همچنین ژنوتیپ ۱-۱-۲۲۰ با عملکرد بالا و درصد پوکی پایین به عنوان ژنوتیپ های امید بخش پکان برای بررسی های تکمیلی در آینده شناسایی شدند.

کلمات کلیدی:

پکان، خسارت تنش گرما، پوکی میوه، وزن میوه، عملکرد میوه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1791307>

